

Türk Tabipleri Birliği

_____ Turkish Medical Association _____

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
BAŞKANLIĐI
Nasuh Akar Mah. Ziyabey Cad. 1407. Sok. No: 4
06520 Balgat-Çankaya/Ankara

2237/2017

27.12.2017

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI'NA ANKARA

Konu: Adana Şehir Hastanesi çalışanlarının çipli forma ile takibi hk.

Adana Şehir Hastanesi çalışanlarına, hastanenin yapım ve işletmesini üstlenen şirketler tarafından verilen formlara çip yerleştirildiği öğrenilmiştir. Uygulamanın amacı işverenlik tarafından çamaşırhanede yıkanan formların karışmaması olarak açıklanmıştır. Ancak, daha sonra bir çalışanın bu çiple yapılan takip bilgilerine göre işten çıkarıldığı basında yer alan haberlerden öğrenilmiştir. Haberde görüşüne yer verilen yetkililer uygulamanın gerekçesini mesai denetimi olarak açıklamıştır. Yozgat Şehir Hastanesi'nde de benzeri uygulama olduğu öğrenilmiştir. Uygulamanın yasal dayanağı, amacı, kapsamı açıklanmamış, kaydedilen verilerin nasıl depolandığı, işlenip işlenmediği hakkında bir bildirim yapılmamıştır. Çalışanların bu şekilde takibinin yapılmasının, temel haklara yapılan müdahaleler açısından belirlenen ölçülülük, orantılılık, gereklilik ölçütlerine uymadığı açıktır.

Anayasa'nın 20. maddesinin 3. fıkrasına göre "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir". Anayasa'nın 13. maddesine göre "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz".

Anayasa Mahkemesi önüne gelen bireysel başvurularla ilgili verdiği birçok kararında "ölçülülük" ilkesini şöyle belirlemiştir: "Ölçülülük ilkesi, "elverişlilik", "gereklilik" ve "orantılılık" olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik, öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara / Türkiye
Tel: (+90 312) 231 31 79 | Faks: (+90 312) 231 19 52 - 53 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | <http://www.ttb.org.tr>

olmasını; gereklilik, ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını, yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını; orantılılık ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir”.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 3. maddesinin 1. fıkrasının d bendine göre “Kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi” tanımlamaktadır. Çiple yapılan takiple elde edilen bilgi kişisel veridir. Kanunun genel ilkeleri belirleyen 4. maddesine göre kişisel verilerin işlenmesinde kanunilik ilkesi esastır. Yine maddenin 2. fıkrasına göre kişisel verilerin işlenmesinde; a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma, b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma, c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme, ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma, d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme ilkelerine uyulması zorunludur.

Kanunda belirlenen bu ilkelerin aynı zamanda Anayasa'nın 13. maddesiyle de uyumlu olması gerekmektedir.

Yasanın 10. maddesine göre veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğü bulunmaktadır. Buna göre kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere; a) Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği, b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği, c) İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılacağı, ç) Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi, d) 11 inci maddede sayılan diğer hakları, konusunda bilgi vermekle yükümlüdür. Yasanın 11. maddesinde kişisel veri sahibinin hakları belirlenmiştir.

Adana Şehir Hastanesi'ndeki uygulamaya ilişkin yukarıda sayılan ilkelerin hiçbirine uyulmadığı görülmektedir. Kamu yada şirket olarak işverenlerin denetim hak ve yükümlülükleri ilgili yasalarla düzenlenmiştir. Uygulamanın bu yetki kapsamında belirlenen çerçeveye uygun değildir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi'nin 5 Eylül 2017 günlü (Başvuru numarası:61496/08) Barbulescu-Romanya kararında, işverenlerin denetim hakları değerlendirilmiş ve ölçülü olmayan uygulamaların hak ihlali olduğuna hükmedilmiştir. Kararda, çalışanın işverence yapılacak izleme faaliyetinin önceden kendisine tüm kapsam ve boyutlarıyla (örneğin hangi iletişim araçlarının ne şekilde özel amaçlarla kullanılacağı, izlemenin amaç ve nedenleri ve gözetleme yapılacaksa bunun nedenleri ve amaçları, izlendiğinin çalışanlara belirli aralıklar hatırlatılması, kurallara uyulmaması halinde maruz kalınacak yaptırım vb.) bildirilmesi gereğine önemle vurgu yapılmış, eksiksiz bildirim işverenin yapacağı izleme faaliyetinin hukuka uygun olması için bir ön koşul olarak kabul edilmiştir. Buna göre, kural olarak gizli izleme ve gözetleme yapılamaz. Kararda, Avrupa Birliği'nin 95/46/EC sayılı Yönergesi ışığında Çalışma Grubunun (Working Party – Direktifin 29. Maddesiyle kurulmuş olup Avrupa Birliği bağımsız danışma organıdır) konuya ilişkin 8/2001 sayılı Görüşüne ve 2002 yılında hazırladığı Çalışma Belgesine atıf yapılmıştır. Buna göre şeffaflık, gereklilik/zorunluluk, adillik ve ölçülülük her bir izleme faaliyetinin uyması gereken ölçütlerdir. AİHM ayrıca 95/46/EC sayılı Yönergenin yerine geçen ve 24 Mayıs 2016 tarihinde yürürlüğe giren Regülasyonun ilgili maddeleri ile Avrupa Adalet Mahkemesi'nin konuya ilişkin bir kararına da atıf yapmaktadır. Kişisel veriler hukukuna hakim olan ilkeler AİHM tarafından benimsenerek her bir hak özelinde (özellikle özel yaşam hakkını düzenleyen AİHS 8. madde) içtihat hukukuna entegre edilmiştir. Bu ilkeler arasında verilerin toplama

amacının belirli ve açık olması, bu amacın meşru olması, verilerin daha sonra işleme amaçlarının toplanma amacı ile uyumlu olması, işlenmenin aşırı olmaması ve amacın gerektirdiğinden daha uzun tutulmaması başta gelenlerdir. Ayrıca, hakkında veri toplananların bu verilerin toplanmasına ve işlenmesine katılımı, gerekiyorsa düzeltme ve itiraz hakları, mevzuatın ve uygulamanın uymak zorunda olduğu standartlar arasındadır.

Dünya Tabipler Birliği'nin Ekim 2017'deki Genel Kurulu'nda kabul edilen Meslekte Zorbalık ve Tacizle İlgili Tutum Belgesi'nde işyerinde zorbalık şöyle tanımlanmıştır: "Baskıcı, kırıcı, mağdur edici, tehditkâr, küçük düşürücü, hakaretamiz ya da aşağılayıcı davranışlar bu kapsama girer. Zorbalık, psikolojik, sosyal ve fiziksel biçimler alabilir." Çalışanların çiple takip edilmesi küçük düşürücüdür.

Açıklanan nedenlerle 6698 sayılı Yasanın 15. maddesi uyarınca inceleme yapılmasını, uygulamanın açık hukuka aykırılığı göz önüne alınarak işverenlerce çiple kişisel veri toplanması uygulamasının durdurulmasına karar verilmesini ve bu kararın yayımlanmasını talep ediyoruz.

Saygılarımızla,
Prof. Dr. M. Raşit Tükel

TTB Merkez Konseyi
Başkanı